

Uitgave 2023-4 • periode 16 juli - 17 september 2023

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

LUTHERROOS

Kerkblad van de Evangelisch-Lutherse gemeente Zuid-Nederland

Noord-Brabant - Limburg - Nijmegen

BUITENDAG
in VAALS
3 september
zie pagina 10

Met informatie over de kernen Bergen op Zoom, Eindhoven, Heusden, Nijmegen en Zuid-Limburg

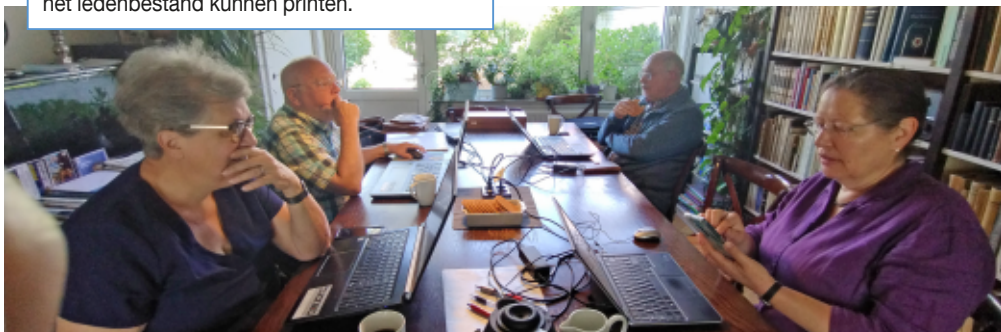
Bij de Voorplaat

Interieur van de Georgenkirche in Eisenach. Luther is in Eisenach naar school gegaan. Hij heeft een paar keer in deze kerk gepreekt. Meer over de Lutherreis naar Eisenach op pagina 22-23.

Het afgelopen halfjaar hebben vier van onze gemeenteleden vijf dagen gewerkt aan het updaten van onze ledenadministratie. De actie had tot doel om de ledenadministratie zo in te richten dat we rechtstreeks de stickers voor de Lutherroos vanuit het ledenbestand kunnen printen.

Van de Redactie

Beste lezers,

Ondanks een tropenrooster is het toch weer gelukt om een "zomerse" Lutherroos voor u te maken.

Alle mensen die kopij aanleveren hebben weer geweldig meegewerkt zodat u deze zomerperiode kunt lezen, wat er in alle kernen is beleefd in de achter ons liggende periode en wat alweer wordt uitgewerkt aan activiteiten voor het komende seizoen.

Voor alle gemeenteleden beginnen we in september met een ontmoetingsdag. Dit keer verzorgd door de kern Zuid-Limburg. U leest hierover in deze editie.

We zijn altijd ergens tussenin. We kijken terug en we kijken vooruit. Heeft u misschien in uw vakantie nog een bijzondere kerk bezocht, laat het ons weten voor een volgende editie. Alvast dank daarvoor.

Wij van de redactie wensen u veel leesgenoeven.

*Namens de redactie,
Dick Eekel*

Colofon

De Lutherroos is een uitgave van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland en verschijnt zeven maal per jaar en wordt toegezonden aan (doop)leden van de gemeente en aan belangstellende relaties.

Overname van artikelen en/of foto's is toegestaan mits met vermelding van "Lutherroos" en het editie-nummer.

Redactie Lutherroos:

Dick Eekel (hoofdredacteur en redactie Eindhoven)

Susanne Freytag (predikant)

Coby van Dam-Bouwens (redactie Nijmegen)

Gerda Boon (redactie Zuid-Limburg)

Martin de Groot (eindredacteur, lay-out en productie)

Redactieadres:

p/a Vennekerhei 39, 5508 WB Veldhoven
redactie@lutherszuidnederland.nl

Adrescorrectie en/of klachten over toezending:

Tom Tempelaar, Amerlaan 2, 5626 BP Eindhoven
secretariaat@lutherszuidnederland.nl

Oplage: 600 exemplaren

Kopij aanleveren voor de volgende editie:

voór 21 augustus 2023.

Die editie geldt voor de periode van 17 september tot 29 oktober 2023.

Wilt u ook de Lutherroos ontvangen?

U kunt altijd contact opnemen met de predikant.

U kunt vriend of lid worden van de Evangelisch-Lutherse Gemeente. Hiervoor kunt u contact opnemen met de secretaris. Vrienden en leden ontvangen automatisch de Lutherroos.

Daarnaast kan iedereen die geïnteresseerd is aangeven de Lutherroos te willen ontvangen.

Wilt u dan uw naam, adres en geboortedatum opsturen naar: secretariaat@lutherszuidnederland.nl

Er zijn geen abonnementskosten, maar een bijdrage aan de kosten van het blad in de vorm van een gift is van harte welkom. Ontvangt u de Lutherroos op papier en wilt u het blad ook of alleen maar digitaal ontvangen geef dit dan via een e-mail met uw naam en uw e-mailadres door aan: redactie@lutherszuidnederland.nl.

Wilt u bijdragen aan de kosten van het kerkblad:

NL43 RABO 0373 7412 51

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland
vermeld: Gift kosten Lutherroos

Inhoudsopgave

Van de redactie.....	2
Bij de voorplaat.....	2
Wilt u ook de Lutherroos ontvangen?.....	3
Colofon.....	3

Meditatie: De eerste martelaren van de reformatie.....	4-5
Ja, ik besta! - Luchthavenpastoraat.....	5
De Lutherwandeling van 1510.....	6-7
Liederen van Luther.....	8-9
Buitendag Luthers Zuid-Nederland.....	10
Uit de kerkenraadsvergadering.....	11
Die mevrouw - Luchthavenpastoraat.....	12
Verjaardagen in Zuid-Nederland.....	13

Kern Bergen op Zoom.....	14
– Zomertijd.....	14

Kern Eindhoven.....	15
– Agenda Eindhoven.....	15
– Uit de kerncommissie.....	15
– Van de pastoraatgroep.....	15
– Berichten uit Armenie.....	16

Kern Heusden.....	17
– Het concilie van Nicea.....	17
– 20 augustus Nederhemert.....	17

Kern Nijmegen.....	18
– Kerk Open tijdens 4-daagse.....	18
– Open Monumentendag 2023.....	19
– Spullen gezocht.....	19
– Collectes.....	20
– Dialoogtafelbijeenkomsten.....	20
– Leren van Luther.....	20
– Regenboogdienst.....	21
– Dialoogtafel.....	21
– Bijzondere zomerdiensten.....	21
– Reis naar Eisenach.....	22-23
– Uit de kern Nijmegen.....	24

Kern Zuid-Limburg.....	24
– Klokken luiden weer in Heerlen.....	24
– Uit Kerncommissie.....	25
– Johannes Kupfernagel.....	26-27
– Collectes.....	28

Contactadressen.....	29
----------------------	----

Vieringen.....	30-31
– Kerkdiensten Eindhoven.....	30
– Kerkdiensten Heusden.....	30
– Kerkdiensten Nijmegen.....	31
– Kerkdiensten Zuid-Limburg.....	31
– Huisviering Bergen op Zoom.....	31

Meditatie:

1 juli 1523

De eerste martelaren van de reformatie

p 1 juli 1523, 500 jaar geleden stierven de eerste martelaren van de lutherse reformatie in Brussel op de brandstapel. Laten we deze gebeurtenis gedenken.

Het is een verhaal van rotsvast geloofsvertrouwen en ook in die tijd streden nieuws en fake-nieuws met elkaar.

Hoe is het zo ver gekomen dat juist in de Zuidelijke Nederlanden de eerste martelaren van de reformatie werden gedood? Het St. Andreasklooster in Antwerpen was van de Augustijnerorde. Dat is dezelfde orde waartoe Luther als monnik behoorde. Zij raakten al vroeg bekend met Luthers geschriften en sloten zich aan bij de lutherse reformatie.

Maar sinds het Edict van Worms in 1522 was iedere aanhanger van de ideeën van Luther vogelvrij verklaard. De inquisitie in de Zuidelijke Nederlanden ging bovendien over tot actieve vervolging.

In maart 1522 werd er voor de tweede keer in Antwerpen een boekverbranding gehouden waarbij lutherse geschriften werden verbrand. Sommige monniken van het St. Andreasklooster werd het te gevaarlijk en zij vluchtten de stad uit naar Dordrecht en Wittenberg. In oktober werden alle 16 monniken van het klooster door de inquisitie gevangengenomen en naar Brussel overgebracht.

De verhoren en martelpraktijken leidden ertoe dat de meesten van hen hun 'dwaalleer' (ketterij) afzwoeren en herriepen. Nadat

ze vrijgelaten werden konden ze vluchten. Hendrik Voes, Jan van Esschen en de prior Lambertus Thoren bleven vast houden aan hun lutherse geloofsopvattingen. Het proces tegen hen duurde negen maanden en er werd alles in het werk gesteld om hen te laten herroepen.

Op 1 juli 1523 werden Hendrik Voes en Jan van Esschen op de grote markt van Brussel op de brandstapel gedood. Daarmee werden zij de eerste martelaren van de reformatie. Het nieuws hiervan ging als een schok door alle landen.

In een ooggetuigenverslag gedateerd op 10 juli 1523 lezen we over deze gebeurtenis:

“Welnu, als men mag oordelen op grond van houding, gelaatsuitdrukking, oogopslag, kortom op grond van al die uiterlijke kentekenen die a.h.w. spreken, en niet zelden preciezer en betrouwbaarder een gemoedsstemming aan het licht brengen dan woorden, dan moet ik zeggen, dat hun vertrouwen, volharding en blijmoedigheid, die de hele tijd al zeer groot waren, nog wel leken toe te nemen: Ja, juist toen straalden zij een opgewektheid uit, dat velen meenden dat ze lachten.

Verder zongen ze de geloofsbelijdenis en het kerklied 'Te Deum Laudamus'. Zij deden dit in beurtzang. Terwijl de één het vuur onder zijn voeten zag branden, zei de ander dat het hem voorkwam alsof er rozen onder hem gestrooid werden. Toen de vlam eindelijk opklaarde verstikte deze beider stem.

Van nature heb ik altijd een afschuw van dergelijke tafereelen en blijf ik er liefst ver vandaan. Ook hier zou ik geen toeschouwer geweest kunnen zijn, als niet zij zelf, wier doodvonnis hier voltrokken werd, voor mij die op rustig en op veilige afstand toekeek, elk bezwaar zouden hebben weggenomen door hun grootmoedigheid en opgewekte gelaatsuitdrukking.”

(vertaling W.J. Kooiman)

Zij werden dus gedood om hun geloofsopvattingen. Kort daarna werd het gerucht verspreid dat ze in de laatste minuten van hun leven zich tot de rooms-katholieke leer hebben bekeerd.

Hoe indrukwekkend dit verhaal is, ik zou denk ik niet zo standvastig zijn geweest en

ik zou denk ik net als de andere monniken herroepen hebben. Het is goed deze gebeurtenissen te gedenken. Wanneer ik dit verhaal zo hoor dan besef ik opnieuw hoe belangrijk godsdienstvrijheid is. We mogen niet vergeten dat er ook in onze tijd landen zijn waar christenen vervolgd worden.

En: in de rubriek 'Liederen van Luther' leest u Luthers reactie op deze gebeurtenis.

Ds. Susanne Freytag

Luchthavenpastoraat

Ja ik besta

Een gesprekje op het vliegveld begint vaak met de vraag van mijn kant, “komt u iemand ophalen?”. En dan komt een verhaal over degenen die wordt opgehaald. Vaak volgt dan de tegenvraag. En u, komt u ook iemand ophalen.

Dan zeg ik “ik ben luchthavenpastor”. De reacties hierop kunnen zeer uiteenlopen. Of ze gaan er helemaal niet op in. Of ze zeggen, “o wat leuk”, of ze zeggen “wat houdt dat in?”.

Een reactie die ik ook geregeld krijg is “bestaat dat?” Ja ik besta, ja ik sta hier in levende lijve voor u. Ik vertel dan over de gebedsruimte. Op een vliegveld waar ieder-

een zo ontzettend druk is, is het zinvol dat er een plek is waar mensen tot rust kunnen komen, en kunnen bidden of mediteren.

Luchthavenpastoraat is aanwezig zijn op een plek waar heel veel mensen zijn. Het is kerkzijn midden in de samenleving, een vooruitgeschoven post. In de kerk vragen wij ons vaak af, 'hoe ziet de toekomst eruit'? Misschien betekent die toekomst wel dat wij als kerk zeggen tegen de mensen die we tegen komen, “ja ik besta”, “ja, we zijn er”. Dat is een basis, aanwezig zijn, present zijn. En wie weet wat er uit die basis zal gaan groeien.

ds. Mirjam van Nie

De Lutherwandeling van Wittenberg naar Rome in 1510

Achter Luther aan lopen
Een tocht op stevige stappers

Prof. dr. Markus Matthias (1956) is sinds 2008 hoogleraar Lutherana aan de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) in Amsterdam. Zijn wieg stond in het Duitse Mainz.

Etappe 7: van Altenburg naar Zwickau

Markus Matthias over zijn wandeltocht in het voetspoor van Luther. Een serie met belevenissen, ontmoetingen, overdenkingen en beschouwingen opgedaan tijdens zijn voettocht in navolging van Luther in 1510 met Rome als einddoel.

an Altenburg trokken wij verder via Crimmitschau naar Zwickau. Het pad leidde ons door kleine dorpjes, ooit bewoond door Slavische, laat gekerstende volkeren (zoals de nog steeds bestaande Sorben). Kort na Altenburg staken we de Pleiße over via een stenen brug uit 1531. Op zijn reis naar Rome moest Luther de rivier nog oversteken via de daar voorhanden voord.

Het ging verder langs de Pleiße via Ehrenberg, Mockern, Selleris, eerst naar Maltis en Gössnitz, elk met een St. Annakerk. Sint-Anna, de beweerde moeder van Maria, was de patroonheilige van de mijnbouw, die in de tijd van Luther belangrijk was in dit gebied. Zij was het tenslotte tot wie hij, de zoon van een mijnwerker, had gebeden tijdens het onweer in Stotternheim. De kerk in Gössnitz was iets meer dan 10 jaar oud toen Luther er doorheen trok, dus een levend monument

van ononderbroken laatmiddeleeuwse vroomheid.

We gingen verder naar Ponitz met zijn van veraf te zien kerktoeren, via Frankenhäusen met een voormalig cisterciënzer nonnenklooster (uit een van de kloosters van deze orde, twee dagen reizen hier vandaan, ontsnapte later Luthers toekomstige vrouw Katharina von Bora).

Het eerste doel van deze etappe was Crimmitschau.

De volgende dag trokken we verder over mooie paden naar Zwickau, niet alleen de geboorteplaats van Robert Schumann, maar ook een centraal verkeersknooppunt in de

middeleeuwen en vroegmoderne tijd, waar de paden van Berlijn, Praag en Krakau en Neurenberg samenkwamen. In het centrum van het oude Zwickau ligt de zogenaamde Mariendom, die in de tijd van Luther meer dan een eeuw (1453 tot 1563) werd gerenoveerd.

Daartegenover staan de priesterhuizen uit de 13e eeuw, waarschijnlijk de oudste bewaard gebleven stedelijke woongebouwen in Oost-Duitsland, en natuurlijk de eerste plek om je dorst te lessen na een lange wandeling.

De Reformatie wordt het duidelijkst in de Marienkirche, waar nieuwe persoonlijkheden worden herdacht, Philipp Melanchthon en Maarten Luther.

Zwickau, gelegen aan de Mulde, was na Wittenberg de tweede stad waar de Reformatie volledig zegevierde. Vanwege het economisch belang voor mijnbouw en handel waren de sociale verschillen hier groot.

Hierdoor was er hier al vroeg kritiek op kerkmisbruik en vormden zich zelfs binnen de Reformatiepartij al snel twee kampen. Het ene kamp werd geleid door sociale utopisten, die in de Bijbel de weg zagen voorgeschreven voor een ideale samenleving, het andere kamp geleid door de burgerij (patriciaat), die spoedig een hervorming van de kerk wilde, maar geen fundamentele verandering van de samenleving. Beide kampen ontstonden al

heel snel in de beginjaren van de reformatie.

In 1520 had Luther zelf nog Thomas Müntzer (1489-1525) aanbevolen die later naast de zogenaamde Zwickau-profeten (Nikolaus Storch, Thomas Drechsel en Markus Thomas Badstübner) de meest radicale hervormer zou worden. Müntzer predikte tot 1521 in Zwickau in de St. Maria- en de St. Katharinakerk. De profeten van Zwickau, die in het najaar 1521 naar Wittenberg waren vertrokken, waren de aanleiding voor Luther om in het voorjaar van 1522 vanuit zijn beschermende hechtenis in de Wartburg naar Wittenberg terug te keren en voor rust te zorgen.

Met de pastoor Nikolaus Hausmann (1478-1538) en de burgemeester (sinds 1521) Hermann Mühlport (1486-1534) had Luther al snel twee belangrijke mensen als vrienden, die de reformatie in Zwickau in rustiger vaarwater brachten. Luther droeg daarom van zijn geschriften aan beiden één op, aan de predikant zijn geschrift **Over de hervorming van de eredienst** (Formula missae et communis) en aan de burgemeester het bekende geschrift **Over de vrijheid van een christen**.

Tussen 30 april en 2 mei 1522 preekte Maarten Luther hier vier keer.

In zijn brief van 26 maart 1522 aan Nikolaus Hausmann benadrukte Luther dat de reformatie van de kerk alleen met het woord (solo verbo) mocht plaatsvinden. »Alleen door het woord« betekent hier niet »alleen op basis van de Bijbel«, maar betekent dat het alleen het prediken is toegestaan. Niemand mag door geweld of wettelijke maatregelen worden gedwongen tot een godsdienstige handeling. Het evangelie moet eerst begrepen worden.

Het gaat immers om het geloof; dat kan men niet forceren, maar alleen ertoe uitnodigen: *«Wij handelen uitsluitend met het woord door te onderwijzen wat het evangelie over de mis en de communie [uitdeling van brood en wijn] inhoudt.*

➔➔ vervolg op pagina 11

Liederen van Luther

Lied 30: Ein neues Lied wir heben an Een nieuwe lofzang heffen we aan

Sinds het Edict van Worms (26 mei 1521) was niet alleen Luthers leer veroordeeld als ketterij maar was Luther zelf en iedere aanhanger van zijn ideeën vogelvrij verklaard. Luther zelf genoot nog enige bescherming van zijn keurvorst Frederik de Wijze die hem in veiligheid liet brengen op de Wartburg.

Toen Luther van de dood van de twee Augustijnmonniken in Brussel hoorde, raakte dit hem zeer. Hijzelf had het immers levend vanaf gebracht maar deze twee niet. Deze gebeurtenis was de aanleiding dat hij zijn eerste lied schreef. Dit lied had het karakter van een ballade, een lied dat op de marktplaats werd gezongen om het verhaal van deze gebeurtenis te vertellen en door te vertellen. Daarnaast schreef Luther ook een troostbrief aan de christenen in Nederland.

De aanhef “Ein neues lied wir heben an” is een veelgebruikte stijlform van het middeleeuwse vertellied waarmee rondtrekkende zangers hun nieuws verspreidden. Tegelijkertijd kennen we dit uit de psalmen zoals

In deze serie behandelt een predikant de liederen van Luther in willekeurige volgorde. Het is de bedoeling dat al zijn liederen een keer aan bod komen.

‘Zing een nieuw lied voor God de Here’ Psalm 98. In dit lied veroordeelt Luther met scherpe woorden het handelen van de inquisitie en hij roemt het gedrag en de standvastigheid van Johannes en Hendrik. Het lied mondt uit in een lof van God die deze martelaren de kracht heeft geschonken om standvastig te blijven.

De dood van de eerste martelaren was ook het begin van Luther als lieddichter. Zoals Kooiman het zo treffend formuleerde: “Luther’s dichtvuur is ontstoken aan een brandstapel”. (W.J. Kooiman, Luther’s kerklied in de Nederlanden (1943)). Luther schreef ook de melodie bij het lied. Dit lied verscheen voor het eerst gedrukt als een los liedblad. Helaas is er geen exemplaar van deze eerste losse druk bewaard gebleven. Het lied verspreidde zich als een lopend vuurtje en werd op vele plaatsen gezongen, op marktpleinen, op het werk, in koetsen, overal waar mensen bij elkaar kwamen.

Dit lied heeft de vorm van een vertellend lied en was niet bedoeld voor het zingen in een eredienst. Daarom vinden we het ook niet in de liedboeken voor de eredienst. Het is wel in een Nederlandse vertaling opgenomen in het boekje ‘Alle liederen van Luther’ als nummer 30.

Het lied zelf hoort thuis in de propagandastrijd die rond beide jongemannen losbarstte. Blijkbaar hadden spindoctors uit het roomse kamp het gerucht verspreid dat de jonge mannen op het allerlaatst nog ‘tot inzicht’ waren gekomen. Dit moest weerlegd worden. Een pamfletten-

oorlog barstte daarop los. Het drukken en verspreiden van dit lied van Luther (met de ‘ware toedracht’) was daar onderdeel van. Het was in die tijd gebruikelijk om door middel van een ballade nieuws te verspreiden onder mensen die niet konden lezen of schrijven

In het zesde couplet wordt verteld hoe zij die van hun priesteramt werden ontheven nu ware priesters van Christus zijn geworden en blij naar de hemelzalen gaan.

6. Door Gods genade mochten zij
toen ware priesters worden:
hun levend offer, Hem gewijd,
treedt in in Christus’ orde.
De wereld afgestorven gaan
zij blij naar ‘s hemels zalen.
De valse waan heeft afgedaan:
geen monnik kan betalen
wat God de mens wil schenken.

ds. Susanne Freytag

<p>1. Ein neues Lied wir heben an,
das walt Gott unser Herre,
zu singen, was Gott hat getan
zu seinem Lob und Ehre.
Zu Brüssel in dem Niederland
wohl durch zwei junge Knaben
hat er sein Wunder g'macht bekannt,
die er mit seinen Gaben
so reichlich hat gezieret.</p>	<p>5. Sie raubten ihn'n das Klosterkleid,
die Weib sie ihn'n auch nahmen;
die Knaben waren des bereit,
sie sprachen fröhlich Amen.
Sie dankten ihrem Vater Gott,
dass sie los sollten werden
des Teufels Larvenspiel und Spott,
darin durch falsche G'bärden
die Welt er gar betriegt.</p>	<p>9. Der Schimpf sie nun gereuet hat,
sie wollten's gern schön machen.
Sie wag'n nicht rühmen sich der Tat,
verbergen ganz die Sachen.
Die Schand im Herzen beißt sie
und klagen's ihr'n Genossen,
doch kann der Geist nicht schweigen hie:
Des Abel Blut, vergossen,
es muss den Kain melden.[3]</p>
<p>2. Der Erst recht wohl Johannes heißt,
so reich an Gottes Hulden.
Sein Bruder Heinrich nach dem Geist,
ein rechter Christ ohn Schulden.
Von dieser Welt geschieden sind,
sie ha'n die Kron erworben,
recht wie die frommen Gotteskind
für sein Wort sind gestorben,
sein Mär't'rer sind sie worden.</p>	<p>6. Das schickt Gott durch sein Gnad also,
dass sie recht Priester worden,
sich selbst ihm mussten opfern da
und gehn im Christenorden,
der Welt ganz abgestorben sein,
die Heuchelei ablegen,
zum Himmel kommen frei und rein,
die Möncherei ausfegen
und Menschentand hier lassen.</p>	<p>10. Die Asche will nicht lassen ab,
sie stäubt in allen Landen;
da hilft kein Bach, Loch, Grub noch Grab;
sie macht den Feind zuschanden.
Die er im Leben durch den Mord
zu schweigen hat gedrunge,
die muss er tot an allem Ort
mit aller Stimm und Zungen
gar fröhlich lassen singen.</p>
<p>3. Der alte Feind sie fangen ließ,
erschreckt sie lang mit Dräuen,
das Wort Gotts er sie leugnen hieß,
mit List sie wollt betäuben.
Von Löwen der Sophisten viel
mit ihrer Kunst verloren
versammelt er zu diesem Spiel,
der Geist sie macht zu Toren,
sie konnten nichts gewinnen.</p>	<p>7. Man schrieb ihn'n vor ein Brieflein
klein,
das hieß man sie selbst lesen.
Die Stück sie zeigten alle drein,
was ihr Glaub war gewesen.
Der höchste Irrtum dieser war:
Man muss allein Gott glauben,
der Mensch lügt und trügt immerdar,
dem soll man nichts vertrauen;
des mussten sie verbrennen.</p>	<p>11. Noch lassen sie ihr Lügen nicht,
den großen Mord zu schmücken.
Sie geben vor ein falsch Gedicht,
ihr G'wissen tut sie drücken.
Die Heiligen Gotts auch nach dem Tod
von ihn'n gelästert werden.
Sie sagen, in der letzten Not
die Knaben noch auf Erden
sich sollen ha'n umkehret.</p>
<p>4. Sie sangen süß, sie sangen sau'r,
versuchten manche Listen;
die Knaben standen wie ein Mau'r,
veracht'ten die Sophisten.
Den alten Feind das sehr verdross,
dass er war überwunden
von solchen Jungen, er so groß;
er ward voll Zorn von Stunden,
gedacht sie zu verbrennen.</p>	<p>8. Zwei große Feur sie zünd'ten an,
die Knaben sie her brachten,
es nahm groß Wunder jedermann,
dass sie solch Pein veracht'ten.
Mit Freuden sie sich gaben drein,
mit Gottes Lob und Singen,
der Mut ward den Sophisten klein
vor diesen neuen Dingen,
da sich Gott ließ so merken.</p>	<p>12. Die lass man lügen immerhin,
sie haben's kleinen Frommen.
Wir sollen danken Gott darin,
sein Wort ist wiederkommen.
Der Sommer ist hart vor der Tür,
der Winter ist vergangen,
die zarten Blumen gehn herfür:
Der das hat angefangen,
der wird es wohl vollenden.</p>

Buitendag Luthers Zuid-Nederland

3 september 2023

De voormalige Lutherse kerk "De Kopermolen"

Von Clermontplein 11 - 6291AT Vaals

Programma:

- 10.00 uur Ontvangst met koffie/thee
- 10.30 uur Kerkdienst met Heilig Avondmaal
- 11.45 uur Koffie/thee na kerkdienst
- 12.30 uur Lunch in de Oude Pastorie van de voormalig Hervormde Kerk - Kerkstraat 47, Vaals
- 14.00 uur Historie kerkelijk Vaals door Thomas Richter in de voormalig Hervormde kerk te Vaals.
- 15.00 uur Demonstratie in plaatselijke glasblazerij
- 15.30 uur Koffie/thee in De Kopermolen
- 16.00 uur Afsluiting van de dag met vesper

We verheugen ons op een GROOT AANTAL gemeenteleden!!!

Aanmeldingen graag voor **27 augustus 2023**

bij de volgende contactpersonen:

Gerda Boon: gerda.boon@hotmail.com (Zuid-Limburg)

Herma Haaksma: haah1105@hotmail.com (Heusden)

Horst Oosterveer: hoosterveer@slab.nl (Eindhoven)

Coby Bouwens: cdb09art@gmail.com (Nijmegen)

De contactpersonen regelen ook het samen reizen.

Voorm. Herv. kerk Vaals

Dankzij deze buitendag wordt er na 67 jaar voor het eerst weer een lutherse dienst in de voormalige Lutherse kerk Vaals gevierd! Dat op zich is al heel bijzonder en een reisje naar het uiterste Zuiden waard.

Glasblazerij Gerardo Cardinale

vergadering van 15 mei

Uit de kerkenraad

De volgende zaken zijn besproken.

- De behandeling van de jaarrekening 2022 stond prominent op de agenda van de kerkenraad. Het college van kerkrentmeesters heeft de vijf administraties van de kernen samengevoegd tot één jaarrekening. De kascontrolecommissie heeft de jaarrekening beoordeeld en met een positief oordeel heeft het college van kerkrentmeesters de jaarrekening vastgesteld. De kerkenraad heeft vervolgens enkele wijzigingen voorgesteld en goedkeuring verleend.
- De jaarrekening sloot met een tekort van € 13.687,-. Het college van kerkrentmeesters wijst de kerkenraad erop dat dit beperkte tekort het resultaat is van een bijzonder goed beleggingsresultaat. Dat is echter niet elk jaar zo en dat leidt ertoe dat het eigen vermogen van ELG Zuid-Nederland slinkt. De conceptpresentatie voor de digitale gemeentebijeenkomst over de jaarrekening is besproken en hierbij is expliciet stilgestaan bij het meerjarenperspectief, waarbij verkoop van registergoederen alleen zorgt voor een tijdelijke financiële demping van het meerjarig tekort.
- Het college van kerkrentmeester meldde ook in de kerkenraad dat ten aanzien van de verkoop van de kerk in Nijmegen een “pas op de plaats” moet worden gemaakt. In het synodeproject “Duurzaam Luthers” is een pijler opgenomen die toeziet op het lutherse vastgoed. Het college wil de ontwikkeling daarvan tot na de zomer monitoren en heeft hierover contact met de projectleider van de dienstenorganisatie en adviseur van de lutherse synode.
- Om in de huidige situatie de verhuur van de kerk in goede banen te leiden zijn afspraken gemaakt met de beheersstichting en de kerncommissie Nijmegen.
- De diaconie heeft de kerkenraad geïnformeerd over de stand van zaken van hun jaarrekening over het jaar 2022. Die wordt geagendeerd in de juni-vergadering van de kerkenraad.

Tom Tempelaar, secretaris

→ → vervolg van pagina 7 - Lutherwandeling

We dwingen niemand om ervan af te zien of eraan mee te doen. Het geweten van iedereen zal zich laten voelen of het op [de belofte van] het evangelie het juiste antwoord geeft totdat uiteindelijk iedereen groeit en iedereen evangelisch wordt.

Want in deze (geestelijke) zaak moeten de mensen zich niet laten leiden door wat in het evangelie staat, maar door wat voor het evangelie wordt gehouden. Niet iedereen begrijpt het evangelie, dus niet iedereen kan evangelisch bestuurd worden. Niettemin moet iedereen evangelisch onderwezen worden totdat iedereen het begrijpt. Ondertussen kunnen de anderen die het nog niet begrijpen wel verdragen worden."

(WA.B 2, nr. 465; vgl. nr. 459 van 17 maart 1522).

In Zwickau werden onder meer een brief van Luther en een vermeende rest van zijn jas bewaard, niet het begin van een nieuwe evangelische »reliëkcultus«, maar wel van een nieuwe herinneringscultuur.

Prof. dr. Markus Matthias

inschrijving cursus *Leren van Luther van start*

MET LUTHER VIEREN

Dit jaar zal de cursus *Leren van Luther* voor de kernen Nijmegen en Eindhoven starten in september 2023.

Nu ook in Heerlen!

Daar start de cursus op 9 januari 2024..

Luther en de Lutherse traditie écht leren kennen waar het spannend wordt: dat is het doel van de cursus *Leren van Luther*. Want waarom kenmerken Lutherse vieringen zich door zo'n uitgebreide liturgie? Wat voor spiritualiteit roept dat op?

Liturgie is 'de hemel op aarde brengen'!

Liturgie raakt door haar vorm en haar inhoud aan al onze zintuigen.

We ervaren schoonheid, komen in beweging en zijn samen zingend en sprekend betrokken op de dingen van God.

We gaan lezen wat Luther daarover zegt en oefenen verschillende liturgische vormen.

The poster features a blue background with a white cross in the top right corner. At the top, it reads 'Cursus Leren van Luther 2023-2024'. Below that, 'Liturgische Spiritualiteit' is written in white, followed by 'MET LUTHER VIEREN' in large, bold, white letters. A central image shows a statue of Martin Luther in a church setting. Text boxes on the poster include: 'Luther en de Lutherse traditie écht leren kennen waar het spannend wordt: dat is het doel van de cursus Leren van Luther. Want waarom kenmerken Lutherse vieringen zich door zo'n uitgebreide liturgie? Wat voor spiritualiteit roept dat op?'; 'Liturgie is 'de hemel op aarde brengen'! Liturgie raakt door haar vorm en haar inhoud aan al onze zintuigen. We ervaren schoonheid, komen in beweging en zijn samen zingend en sprekend betrokken op de dingen van God. We gaan lezen wat Luther daarover zegt en oefenen verschillende liturgische vormen.'; 'Aanmelden voor de cursus'; 'www.lerenvanluther.nl'; 'De docenten' with a row of 12 small portraits of the course leaders.

Veel meer informatie vindt U op de website: www.lerenvanluther.nl

De cursusedagen in Nijmegen zijn:
26 september, 10 oktober, 24 oktober en 7 november
Avond: 19.30 uur -21.00 uur
Aanmelden voor Nijmegen via: lilo.dankbaar@gmail.com

De cursusedagen in Eindhoven zijn:
26 september, 10 oktober, 24 oktober en 7 november
Middag: 14.30 uur – 16.00 uur.
Aanmelden voor Eindhoven via: ds.freytag@lutherszuidnederland.nl

De cursusedagen in Heerlen zijn:
09 januari, 30 januari, 13 februari en 27 februari
Avond: 19.30 uur -21.00 uur
Aanmelden voor Heerlen via: ds.freytag@lutherszuidnederland.nl

Luchthavenpastoraat

Die mevrouw

Op het terras trof ik, een man en een vrouw, die een man bij zich hadden met een verstandelijke beperking. Ze vertelden dat deze man in een tehuis woont en dat ze bij wijze van vrijwilligerswerk, één keer per week met hem op stap gaan.

Ze gingen steeds ergens anders naar toe en deze keer was het vliegveld aan de beurt. Op het terras zitten, naar de vliegtuigen kijken en naar alles wat daar omheen gebeurt, hun gast genoot er van. Ik vertelde dat ik luchthavenpastor ben. Ze begrepen meteen wat dat is.

In het huis waar de man woont is ook een pastor, en ook een kapel en hun gast ging daar naar de vieringen.

Ik zei dat ik het mooi vind dat ze dit soort vrijwilligerswerk doen, wenste ze een fijne dag, en toen nam ik afscheid. Toen ik weg-

liep hoorde ik de man aan zijn begeleiders vragen “wat gaat die mevrouw doen?”. Het antwoord was “die mevrouw gaat bidden”.

Zo is het precies. Op het vliegveld ben ik “die mevrouw, die gaat bidden”. Is dat ook niet de positie van de kerk in deze wereld? Dat zij die mevrouw is, die gaat bidden?

ds. Mirjam van Nie

Adverteren in de Lutherroos ?

Jazeker, dat kan. Graag zelfs!
Op die manier kunnen we ons kerkblad betaalbaar houden.
Advertenties moeten wel passen bij het karakter van de Lutherroos en haar lezerspubliek. Heeft u vragen of wilt u meteen al advertentieruimte reserveren; neem dan contact op met de redactie

jasjes kosten €10 per stuk
sokjes kosten €3 per paar
jasje plus een paar sokjes €12,50

Babyjasjes & Babysokjes

Voor het diaconaal project van onze gemeente zijn er babyjasjes en babysokjes te koop.

Ze worden met de hand gebreid door Lia Eekel.

De opbrengst gaat 100% naar de Stichting Kinderhulp Armenie.

Deze sokjes zijn zeer geliefd, omdat het uitschoppen wordt verhinderd door het koordje.

Wilt u een andere kleur of grotere maat, neem dan contact op met Lia Eekel.

U steunt een goed doel

Wilt u bestellen dan kan dat via:
e-mail: lia.eekel@gmail.com
of per telefoon 040-253 21 75

Gefeliciteerd !

Verjaardagen in Zuid-Nede

Wij vermelden hier de leden die 75 of 80 jaar en ouder worden

Jarigen van 16 juli t/m 17 september 2023

12-jul	80	Hr. G. de Keizer	Goirle
12-jul	87	Hr. W.J. de Lange	Waalre
12-jul	83	Mw. H. Vilmar	Hoensbroek
21-jul	80	Mw. B.E. Luhrman-Fuchs	Oisterwijk
22-jul	84	Hr. J.P. Schepers	Sittard
22-jul	82	Hr. E.H. Dander	Landgraaf
24-jul	86	Mw. H. van Kleef-Uhde	Venlo
29-jul	80	Mw. M. Schelleman-Niezen	Meerssen
30-jul	91	Mw. J. Bol-Jedelloo	Waalre
3-aug	82	Mw. I.B. Janssen van Raay-Fokker	Klimmen
4-aug	84	Hr. J.T.J. van Dijk	Oudheusden
8-aug	75	Mw. U.I. van Ophoven	Tegelen
10-aug	88	Mw. I.A. Vernhout-Diefenbach	Nieuwstadt
13-aug	81	Mw. C.M.H. Hofman	Wijchen
20-aug	87	Mw. G.E. van Loorbeek-Godding	Brunssum
25-aug	80	Hr. H.W. Coenen	Born
26-aug	84	Mw. E.H. van Rijswijk-Reimann	Eindhoven
26-aug	84	Mw. M. Kortlandt-Dobbe	Cadier en Keer
28-aug	84	Hr. P.B. Kurpershoek	Klundert
29-aug	80	Hr. J.H. Geurts	Brunssum
30-aug	87	Mw. S.I. de Kort-Knook	Eindhoven
31-aug	75	Hr. M. Hagenaar	Doornenburg
2-sep	95	Mw. M.J. Droogendijk-Lagendijk	Eindhoven
5-sep	87	Hr. F.B. van Rijswijk	Eindhoven
6-sep	85	Hr. A.E.D. Töpferwein	Bocholtz
9-sep	88	Hr. P.G.A. Schwarzbich	Ossendrecht
14-sep	80	Hr. J. Dijkman	Geldrop
16-sep	83	Hr. F.W. Hilwig	's-Hertogenbosch

Verjaardagen kinderen

In juli hoopt Lucas Garritsen 10 jaar te worden

In augustus: Sarah Schertzer 12 jaar,

Fenne de Klijn 7 jaar en Laura Margés 2 jaar.

(allen kern Eindhoven).

alvast gefeliciteerd!

Wanneer u geen prijs stelt om bij de verjaardagen genoemd te worden, kunt u dit doorgeven aan de redactie.

Zomertijd 2023

Is deze Lutherroos verschijnt is het zomer. Bij de zomer denken veel mensen aan buiten zijn, aan vakantie, vrije tijd, bijkomen van dagelijkse drukte en genieten. Of het iedereen lukt er op uit te trekken? Mensen moeten elkaar wel afwisselen om dit mogelijk te maken. En dan nog kunnen velen er om alle mogelijke redenen helemaal niet op uit. Ook niet in een ander jaargetijde. Sommigen hebben daar moeite mee, anderen hebben er geen behoefte aan of proberen er maar niet te veel bij stil te staan. De verschillen zijn groot.

Hoe het zij, God – de Schepper van onze wereld en ons leven – gaf de tijd wel als een geschenk. We krijgen tijd van leven. Daar mogen we iets mee doen. Als we bij het lezen in de bijbel erop letten, ontdekken we dat daarin tijd altijd verbonden wordt met een gebeurtenis of handeling. Misschien is het mooiste voorbeeld Prediker 3 met het gedicht “Alles heeft zijn tijd”.

“Voor alles wat gebeurt is er een uur, een tijd voor alles om mee te maken wat er gebeurt onder de zon” In deze tekst krijgen hoogte- en dieptepunten in het leven van mensen hun plaats in de tijd en in de geschiedenis. Het gaat bij alles wat genoemd wordt om het hele proces, het hele gebeuren. Zo gaat het in vers 2 om wat er bij het baren of bij het sterven allemaal kan komen kijken. Dat geldt ook voor het planten, het rooien en alle andere dingen die daarna genoemd worden. Met andere woorden het gaat om alles waar mensen in het leven mee bezig zijn,

wat ons overkomt of wat we zelf ondernemen.

Heel opvallend in Prediker 3 is dat er steeds tegengestelde dingen worden genoemd. Goede en kwade gebeurtenissen, gelukkige en zware tijden wisselen elkaar af. In vers 4 staat dan ook: “er is een tijd om te huilen en een tijd om te lachen”. Het vermelden van die afwisseling is typisch iets voor Prediker. Het leven gaat op en neer. Prediker zet zich namelijk heel erg af tegen de “leer van de vergelding” die in zijn tijd nogal wat aanhangers had. Met “boontje komt om zijn loontje” moest je bij Prediker niet aankomen. Als je zijn derde hoofdstuk leest, was hij meer iemand van “Na regen komt zonneschijn”. De ene keer gaat het goed, de andere keer wat minder. Laat dan niet de moed zakken en er is hoop dat er met de tijd een omslag komt.

Het goede dat mensen genieten, hebben ze vaak met moeite verworven. Geniet daar van en wees blij met alle goeds dat je ten deel valt. En houd die goede momenten in gedachten. Zo heeft God alles wat er gebeurt zijn plaats in de tijd gegeven. Moge die gedachte troost en kracht geven waar nodig en vrolijkheid en dankbaarheid waar de tijd goed is.

Een gezegende zomer toegewenst.

ds. Fia Tempelaar

Contact Pastoraat:

Leny Rampelt [pastoraat@luthersekerkeindhoven.nl]

06-44766775

Gastpredikanten / organisten:

Lia Eekel-Schendelaar

Present / ouderencontact:

Annegret Hoyer

Kinderopas:

Rob Schaak

IBAN Diaconie Eindhoven

NL06 RABO 03737 44439

Agenda

Donderdag 7 sept. 19:45 u. vergadering Kerncommissie

Annegret Hoyer

Eindhoven

Uit de Kerncommissie

De kerncommissie kwam 8 juni bijeen en behandelde in verband met de komende zomerperiode een groot aantal organisatorische zaken, waaronder de door ons in te vullen DoReLu diensten

- Verheugend is dat in de DoReLu-dienst van 27 augustus Summer Michelle Klix haar belijdenis zal doen en op 29 oktober wordt Leah van Nieuwkerk gedoopt.

- Een ander punt was onze Eindhovense bijdrage aan het nieuwe beleidsplan. De reeds bestaande versie werd aangepast en voldoet nu weer aan de huidige situatie.

- Verder kwamen de huisbezoeken, de bloemen en het gemeente-uitje van 1 oktober aan de orde.

Tom Tempelaar, secretaris

Eindhoven

Van de pastoraatgroep

Nadat intussen vier groothuisbezoeken plaatsgevonden hebben, volgt er nog één bijeenkomst voor de regio Noord.

De uitnodigingen hiervoor zullen pas na de zomervakantie verstuurd worden.

Wie al eerder uitgenodigd was, toen niet kon komen en toch nog graag erbij wil zijn, kan dit bij Leny Rampelt-Bouwman aangeven. We sturen dan een nieuwe uitnodiging.

De pastoraatgroep heeft een aantal verzoeken voor een bezoek ontvangen. Bezoekafspraken voor de dominee worden ook door de groep geregeld.

De pastoraatgroep Eindhoven, bestaande uit Elly van der Borgh, ds. Susanne Freytag, Annegret Hoyer, Hermien Lindijer, Irene Oosterveer en Leny Rampelt-Bouwman, komt met enige regelmaat bij elkaar. Dan worden de groothuisbezoeken georganiseerd, geëvalueerd en ook bezoeken en andere contactmomenten met gemeenteleden besproken.

*De pastoraatgroep Eindhoven
pastoraat@luthersekerkeindhoven.nl*

Berichten uit Armenië

et is nog steeds een moeilijke tijd voor Armenië

en ook in onze regio's. Gelukkig hadden en hebben we nog steeds een goed contact met onze contactpersonen ter plaatse en hebben we regelmatig nieuws uitgewisseld.

Nog steeds is er de oorlog met het buurland Azerbeidzjan. Het afgelopen jaar heeft het weer diepe sporen nagelaten in alle dorpen en steden in Armenië.

Er is nog veel leed daar. Met name in de grensgebieden bij Goris. Het conflict laat daar steeds weer op. De contactpersonen houden ons op de hoogte.

We hebben via de directeur van de school in Snogh twee jongens uitgekozen die een korte vakopleiding kunnen gaan doen via onze stichting en derhalve meer kans maken op een baan en een vervolgstudie, na hun dienstplicht. Ook kunnen ze hierdoor tijdens hun dienstplicht, zich daar ook mee bekwamen en ervaring opdoen. Het is een koksopleiding en chauffeur. Zo maken ze kans op een betere toekomst. Als u hier ook aan mee wil doen met een extra donatie dan kunnen we meer jongens een korte vakopleiding aanbieden.

Gelukkig zijn de scholen gewoon open en zijn onze regio 's weer bezig met het leven van alledag. De komende zomer gaan we weer een vakantiecamp organiseren in de bergen bij Snogh. De burgermeester aldaar is erg actief en ondersteunt deze plannen volkomen. Ook in de regio bij Gyumri worden er plannen gemaakt voor zomerse uitstapjes.

Daarom vragen wij uw aandacht voor de zomerse activiteiten die dit jaar weer erg belangrijk zijn om de kinderen plezier te geven.

Elk jaar wordt er een zomerkamp georganiseerd door onze contactpersonen in de regio's Gyumri en Lori.

In hun eigen gebied zorgen zij met hulp van vrijwilligers ervoor, dat er zo'n 35 kinderen per regio gedurende 14 dagen onbezorgd kunnen genieten van een vakantie in het zomerkamp.

Er wordt gezorgd voor goede voeding, rust, gezelligheid, sport en excursies.

Dit is alleen maar mogelijk tijdens de zomerkampen. Bij de gezinnen thuis is er gedurende het jaar door, weinig te eten en moeten de kinderen zich zelf vermaken. Geld voor wat extra's is er niet. Dit is het enige moment dat de kinderen vakantie hebben.

Het doel van dit project is om de kinderen een onbevangen en zorgeloos zomerkamp te geven in hun eigen omgeving. Dit alles kost veel geld.

Wij willen U vragen om eenmalig een bijdrage te geven, ten behoeve van de zomerkampen. Elke bijdrage, hoe klein of groot dan ook, zorgt ervoor dat de zomerkampen dit jaar weer door kunnen gaan.

Uit de nieuwsbrief van Stichting Kinderhulp Armenië.

Wilt u hieraan bijdragen dan kunt u dit overmaken naar de rekening:

Diaconie Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland inzake Eindhoven NL06 RABO 03737 44439
onder vermelding: 'Fonds Armenië'

Pastoraat/Gastpredikanten: Hanny de Kruijf [pastoraat@luthersekerkheusden.nl]
Algemeen: Herma Haaksema
IBAN Diaconie Heusden NL14 RABO 0374 3935 16

Het concilie van Nicea

De laatste dienst voor de zomer preekte ds. Elsa Aersen over de oorsprong van de christelijke geloofsleer. Keizer Constantijn bracht in

325 het concilie van Nicea bijeen, een handige zet in zijn machtspolitiek.

Door het christendom te erkennen na eeuwenlange vervolging in het Romeinse rijk, verkreeg hij ook invloed op de elkaar bestrijdende varianten daarvan. De bisschoppen in Nicea bepaalden dat Jezus Christus 'van dezelfde substantie' dus aan God de Heer gelijk was. Dit zou voortaan de hoofdleer zijn. Theologisch trokken de Arianen die geloofden dat Jezus Christus een belangrijk maar 'gewoon' mens was, aan het kortste eind. Verder bepaalde het concilie wanneer we jaarlijks Pasen vieren.

Het ontlokte na de dienst wel de verzuchting: 'Het is toch allemaal maar door mensen

bedacht...' Wij kijken 2000 jaar terug naar theologisch diepgaande discussies en begrijpen vooral dat Constantijn er politiek garen bij spon, ook in huiselijke kring, want zijn moeder Helena was christen en had flink wat invloed op de keizer.

Maar luchtig Luthers gingen we vooral ook in op het aantal interessante vakantiebestemmingen die zo'n verhaal wel niet biedt. Nicea heet nu Iznik, een provinciestadje aan een meer in Turkije. De liturgie toonde een mooi mozaïek uit de Romeinse tijd waarop Constantijn staat afgebeeld. Dat mozaïek bevindt zich in Verona, een topbestemming voor religieuze kunst. 'Daar vind je alles bij elkaar,' beaamde organist en Italiëkenner Joop de Zwart. Constantijn resideerde in Trier, waar nog altijd de (deels herbouwde) Basilica staat, destijds de troonzaal van de keizer. Dat is nu een Lutherse kerk, vertelde Anton Harbers.

Klazien Laansma

Kom 20 augustus naar Nederhemert

Op 20 augustus is de eerste dienst na de zomer. Na de dienst is iedereen van harte uitgenodigd voor de lunch in de tuin van Hanny de Kruijf op het eiland van Nederhemert.

We gaan dan met elkaar in conclaaf over de toekomst van Luthers Heusden. Nini de Graaf heeft hiervoor wat ideeën verzameld en geformuleerd.

Inmiddels is het ook handig om te kijken hoe de taken wat gelijkmatiger kunnen worden verdeeld. Het is te gek dat je geen mantelzorg kunt verlenen aan je naasten omdat je het te druk hebt met de kerk, dat is nu precies de omgekeerde wereld, christelijk gezien. Vele handen maken werk lichter, dus neem een klein taakje over!

Klazien Laansma

Contact Pastoraat: Lilo Dankbaar [pastoraat@luthersekerknijmegen.nl]
Coördinatie: prof. dr. Markus Matthias
IBAN Kern Nijmegen
IBAN Diaconie Nijmegen

024-323 7823

NL78 INGB 0000 9740 48
NL81 RABO 0373 7444 47

Kerk open tijdens 4-Daagse

'Een pleisterplaats voor de ziel'

Ieder jaar, tijdens de 4-daagse van Nijmegen opent de Lutherse kerk haar deuren als een plek voor rust en bezinning. Ook dit jaar is een ieder van harte welkom om even binnen te lopen, rustig te zitten, iets te drinken, of voor een gesprek. Mensen kunnen zich even terugtrekken uit de drukte in de rust van onze kerkruimte.

Dit jaar is de kerk open op:
maandag 17 t/m donderdag 20 juli
van 14:00 tot 18:00 uur.

Wie wil meehelpen als gast-vrouw/gastheer kan zich opgeven bij Coby van Dam-Bouwens:
cdb09art@mail.com.

**Lutherse Kerk
Nijmegen**

**PLEISTERPLAATS
VOOR DE ZIEL**

Tijdens de vierdaagse

Vanuit de kerncommissie

Spullen gezocht

Zoals inmiddels bekend heeft de kerncommissie Nijmegen de verhuur van de kerkzaal en/of vergaderruimte op zich genomen. Om de uitgaven zo beperkt mogelijk te houden proberen wij via diverse wegen goedkoop/gratis benodigde artikelen te bemachtigen.

Vaak zijn de artikelen nog in goede staat en je voorkomt onnodige verspilling en afval en bespaar je op grondstoffen en energie die nodig zijn om nieuwe spullen te maken

Wij zijn op zoek naar:

1. een fietspomp
2. een nog goed werkende stofzuiger
3. een ouderwetse cilinder hand grasmaaier.

Graag contact opnemen met Coby van Dam-Bouwens; cdb09art@gmail.com
Alvast hartelijke dank.

Open Monumentendag

Ik jaar, in het tweede weekend van september zijn duizenden prachtige monumenten in heel Nederland gratis toegankelijk voor iedereen.

Dit jaar is het twintig jaar geleden dat het UNESCO verdrag voor de 'Bescherming van het Immaterieel Cultureel Erfgoed' is gesloten. Dit jaar is het thema; Levend Erfgoed.

Immaterieel erfgoed, of '**Levend Erfgoed**', zijn de culturele gebruiken, tradities en ambachtelijke vaardigheden die mensen van huis uit hebben meegekregen, die zij zich eigen hebben gemaakt en die zij op hun beurt weer doorgeven.

De Lutherse kerk in Nijmegen opent haar deuren;

Zaterdag 9 september van 11:00 – 16:00 uur

Zondag 10 september van 12:00 – 16:00 uur

Vanwege de grote belangstelling en vraag zal er wederom in de kerk de overzichtstentoon-

stelling van Bijbelse schoolwandplaten van E.S. Hardy en Bijbelse verhalen op vilt te zien zijn.

Plantjesmarkt

Op zaterdag is er een plantjesmarkt in de tuin van de kerk.

We organiseren dit samen met leden van de tuingroep die zich belangeloos inzetten om de tuin rond de kerk op te bouwen, te verfraaien en te onderhouden.

Met de verkoop van plantjes hopen we wat inkomsten te genereren om zaaigoed, potgrond en planten te kunnen kopen.

U bent van harte welkom!

Coby van Dam-Bouwens

Kern Nijmegen

Collectes

2 juli - Voedselbank Nijmegen, over-Betuwe

17 september LWF via het Nederlands Luthers genootschap:

World Service Lutherse Wereldfederatie.

Deze collecte voor het hulpwerk van de Lutherse kerken wereldwijd staat in het teken van de Augsburgse confessie op 25 juni j.l.

Collecteopbrengst mei - juni

7 mei	Lutherse werkgroep voor kerkmuziek	€ 55,50
21 mei	Protestant Interkerkelijk Thuisfront	€ 99,67
28 mei	Kerk in Actie - Egypte	€ 66,00
4 juni	Nederlands Luthers Genootschap: Nias/Batu eilanden, Indonesië	€ 34,60
18 juni	Stichting Wijdekerk	€ 62,90

Annemarie van Diepen, Diaken

Regenboogdienst - zondag 18 juni 2023

Jezelf zijn, jezelf worden

Het was een mooie, ingetogen en vertroostende dienst. Met gitaar en zang van Saskia Jonk, prachtige betekenisvolle liederen en het delen van ervaringsverhalen. Keer op keer wordt ik geraakt door de verhalen, de strijd en de onrechtvaardigheid.

Jezelf zijn, jezelf worden. Dat is de wens van zo velen die soms een jarenlange strijd moeten voeren om zichzelf te kunnen zijn of anders voor altijd verborgen blijven omdat het moed en kracht vergt jezelf te laten zien.

Lied 833

Neem mij aan zoals ik ben,
wek in mij wie ik zal zijn,
druk uw zegel op mijn hart
en leef in mij.

Psalm 18:3a

Ik heb u lief, God, mijn sterke God, mijn rots, mijn vesting, mijn bevrijder.

Dialogotafel 2023 : Zomerdiensten

De eerstvolgende dialogotafel staat gepland op 20 september in de Vredesweek.

Van 16 t/m 24 september 2023 organiseert PAX de landelijke Vredesweek waar we stad breed in Nijmegen aandacht aan zullen schenken. Ook dit jaar zullen honderden lokale activiteiten samenkomen met een gemeenschappelijk doel: vrede.

Meer informatie volgt in de volgende uitgave van de Lutherroos.

Omdat er in de maanden juli en augustus, wegens de vakantieperiode, geen erediensten zijn heeft de kerncommissie Nijmegen sinds een paar jaar besloten om in die periode toch een paar zomerbijeenkomsten te houden.

Wij vinden het fijn dit onze leden aan te kunnen bieden en je blijft zo verbonden met je gemeente en haar leden. Het is altijd een bijeenkomst met een thema waarbij veel zang en een lezing/meditatie/overdenking met momenten voor mooie gesprekken.

Dit jaar zijn er 2 zomerbijeenkomsten te weten op 6 en 20 augustus a.s.

De thema's zijn nog niet bekend, maar u wordt via de digitale nieuwsbrief op de hoogte gehouden.

Reis naar Eisenach

Een paar maanden geleden kwam er vanuit de kerncommissie de vraag om wederom een reis naar Eisenach te organiseren. Door de positieve verhalen vanuit een eerdere reis stoomden de aanmeldingen binnen. Zo vertrokken we op donderdagmorgen met vier auto's uit Nijmegen. Een groep waarin de jongste deelnemer was in de twintig de oudste in de tachtig jaar. Lilo Dankbaar heeft de hele reis uitgewerkt,

kregen we een begeleiding van de rondleiding in de kerk.

De Wartburg, een kasteel op een 441m hoge heuvel boven de stad Eisenach in het Duitse Thüringen. De hoogteburch werd volgens de legende in 1067 gesticht. Minstens drie elkaar opvolgende vorsten uit het huis Saksen-Weimar-Eisenach resideerden in het kasteel en het is de plek waar Luther bijna een jaar 'gevangen' heeft gezeten.

afspraken geregeld en huisvesting geboekt. Een strak, goed gecoördineerd en waardevol programma.

Georgenkirche, met 15 deelnemers in totaal zijn wij op donderdagmiddag heel hartelijk ontvangen met koffie en gebak en hebben wij kennis gemaakt met predikant en leden van de kerk in Eisenach. Daaropvolgend

Het Lutherhaus, bekend als het oudste vakwerkhuis van de stad. Je krijgt een inkijk in het leven van Luther vanaf de periode dat hij student en koorknaap was tot en met het vertellen van de bijbel.

Het Bachhaus, een museum gewijd aan de componist Johann Sebastian Bach (1685-1750) die in Eisenach geboren werd. Bach was een diep gelovig man, die zichzelf zag als kerkmusicus in de Lutherse traditie.

gebracht. **Möhra** is een dorp in de Duitse gemeente Moorgrund in de regio Thüringen. In dit dorpje woonde de familie van Luther en waar Martin Luther als jongeman preekte en het kerkje bezocht.

Hoekkerk St. Concordia in Ruhla werd in 1660/61 gebouwd en is sinds de bouw onveranderd behouden gebleven. De kerk is een van de zeer zeldzame hoekkerken in Duitsland en behoort tot de twee zogenaamde echte hoekkerken. Dat wil zeggen, van het begin af aan zo ontworpen en gebouwd. Dit in tegenstelling tot de andere kerkgebouwen die pas door aanbouw en verbouwing een hoekkerk werden.

Het was een leerzame en zeer indrukwekkende reis door het leven van Luther in een prachtige omgeving en een gezellige groep. Zeker voor herhaling vatbaar voor de hele Lutherse gemeente Zuid-Nederland.

Dat vergt wel een goede organisatie en dat hadden wij dankzij de kennis, inzet en ervaring van Lilo en Ben Dankbaar die ons van de start tot het einde hebben begeleid.

Coby van Dam-Bouwens

Hirsch Apotheker Museum, in Ruhla De verhaallijn van 4 generaties apothekers familie Plath zijn daar te zien.. Het museum heeft een goed bewaarde inrichting van begin 19e eeuw.

Je waant je terug in de tijd en kijkt met respect naar de basis van onze medicatie van nu, waarvan alle ingrediënten van toen, vandaag nog steeds worden gebruikt.

De Luthergrund is de plek in de Lutherweg waar naar verluidt Luther gevangen werd genomen en naar kasteel de Wartburg werd

Uit de Kern Nijmegen

Met een paar enthousiaste vrijwilligers pakken we de verhuur op van het gebouw. Er was al een concert waarbij de kerk met bijna honderd mensen stampvol zat.

Voor de vredesweek in dit najaar onderzoeken we de mogelijkheid om alleen, of samen met andere Nijmeegse kerken, een gesprek te organiseren over de oorlog in Europa.

Deel uw herinneringen met ons!

Volgend jaar vieren we 100 jaar Lutherse kerk aan de Prins Hendrikstraat. We gaan een boekje uitgeven over de afgelopen eeuw

en daarom zoeken we materiaal uit de afgelopen jaren. Beelden, verhalen, alles is welkom. Weet u iemand die hiervoor geïnterviewd zou moeten worden, geef het dan door aan: ds. Susanne Freytag
ds.freytag@lutherszuidnederland.nl

Helene Stafleu

Kern Zuid-Limburg

Contact Pastoraat: Gerda Boon [pastoraat@luthersekerkheerlen.nl]
Coördinatie: Horst Oosterveer
Diaconie: Keety Mulder
IBAN Diaconie Zuid-Limburg

06-3610 9177

NL57 RABO 0373 7110 26

Zuid-Limburg

Uit de Kerncommissie

Op 13 juni zijn wij weer samengekomen, om het "wel en wee" van onze kern te bespreken. Er blijft altijd wel wat te bespreken.

Helaas gaat Keety Mulder de kerkenraad na 8 jaar verlaten, gelukkig niet de kerncommissie. Zij laat een lege plaats achter in de kerkenraad, dat betekent, dat er nu GEEN vertegenwoordiging van onze kern meer is in de overkoepelende kerkenraad. Dit is een groot gemis. Dus wie zich geroepen voelt, van harte welkom!!

Op 1 juni hebben 5 personen in de koffiekamer samen naar de uitleg over de finan-

ciën van onze gemeente gekeken. Het was interessant, maar de vooruitzichten op lange termijn zijn niet rooskleurig. Maar we gaan er het beste van maken!

Eveneens zijn we druk bezig met het voorbereiden van de Buitendag op 3 september. Houd u allen deze datum vrij, het belooft een gezellige en interessante dag te worden.

EN we zijn blij, dat we onze klokken weer kunnen luiden. Hierover staat elders in de Lutherroos een kort verslag.

Gerda Boon

Klokken luiden weer in Heerlen!

inds enige tijd was het niet meer verantwoord de klokken te luiden van onze kerk te Heerlen.

Dus bleef het erg stil op bepaalde momenten. Gelukkig heeft de firma Daelmans uit Lierop ondertussen naar de klokken gekeken en het één en ander geconstateerd, maar gelukkig geen onoverkomelijke zaken.

Er zijn drie klokken, zij hebben alle drie een naam: Ph. Melanchton, Dr. M. Luther en Catharina van Bora. Nu was het bij Catharina mis (...), de kabel was van de katrol gelopen. Plus dat het geheel een flinke olie/smeerbeurt nodig had.

Gelukkig zijn ze nu weer inzetbaar en daar is op zondag 11 juni ook gelijk weer dankbaar gebruik van gemaakt.

Op de klokken staat de naam van de klokengieterij Petit et Fritsen. Dit is een klokengieterij (familiebedrijf) dat reeds sinds 1660 bestaat. Onze klokken zijn 1961 aldaar gegoten. In 1907 heeft het bedrijf een pand aangetrokken in Asten. In 2015 is Petit et Fritsen samen gegaan met de fa. Eijsbouts. Dit bedrijf is nog steeds in Asten gevestigd.

Gerda Boom

Ds. Johannes Kupfernagel (1866-1937)

stichter van de Evangelisch-Lutherse Gemeente te Heerlen

deel 1 van 4

Jezus, onze Heiland, verwacht van zijne navolgers, gelijk Hij het hun heeft voorgeleefd, dat zij tot het laatste oogenblik toe hun plicht doen voor het Rijk Gods, voor Zijne gemeente (Kupfernagel, 1926).

Dit artikel in vier delen is eerder verschenen in "Mijnstreek" door: Marcel Krutzen (Heerlen 1959) amateurhistoricus

Sinds de explosieve groei van de Zuid-Limburgse mijnindustrie en de komst van vele arbeidskrachten naar de Oostelijke Mijnstreek, begin twintigste eeuw, telt de gemeente Heerlen verschillende protestantse kerkgenootschappen. Ook kent Heerlen een Lutherse Gemeente. Deze kwam tot stand door toedoen van dominee Johannes Kupfernagel. Over wie hij was en wat hij heeft betekend voor de Lutherse Gemeente te Heerlen.

Geboorte en stamgezin

Gottfried Johannes (roepnaam Johannes) Kupfernagel werd op 25 mei 1866 geboren in Anhalt-Schmidt, een missiepost in Zuid-Afrika. Zijn vader was Andreas Christian Kupfernagel (1823-1878), zijn moeder Luise Juliane Amalie Grützner (1836-1917). Andreas Kupfernagel, lid van de Berliner Missionsgesellschaft oftewel Gesellschaft zur Beförderung der evangelischen Missionen unter den Heiden, werd in 1850 als Missionskolonist naar Zuid-Afrika uitgezonden. Daar werkte hij vooral als metselaar, onder meer in het Uniondale District, provincie West-Kaap.

In of omstreeks 1870 keerde het gezin Kupfernagel terug naar Duitsland. De reden hiervoor was dat vader Andreas, een koppig man, in ernstig conflict was geraakt met zijn leidinggevenden. Het gezin vestigde zich korte tijd in Berlijn, vervolgens bij familie in Strehlen (Silezië, nu Polen) en daarna opnieuw in Berlijn (1871), waar Andreas Kupfernagel onder meer als metselaar loonarbeid verrichtte.

In 1878 overleed vader Andreas. De 42-jarige weduwe Luise bleef met acht kinderen tussen 2 en 17 jaar achter. Johannes was dus on-

geveer 12 jaar oud toen zijn vader overleed. Het kostte moeder Kupfernagel grote moeite om in het levensonderhoud van haar gezin te voorzien.

Opleiding en uitzending

Johannes Kupfernagel werd door grootvader Grützner in Strehlen opgeleid tot touwslager. Als dienstplichtig militair werd hij ingedeeld bij het Eisenbahn Regiment te Schöneberg-Berlin (1884-1886). Evenals zijn vader en oudere broers Wilhelm en Heinrich wilde Johannes graag zendeling worden.

Wellicht vanwege de vroegere arbeidsconflicten van vader Andreas werd Johannes niet toegelaten tot het seminarie van de Berliner Mission, wél tot het seminarie van de Gosner Mission te Berlijn. Daar werd hij van 1886 tot 1890 opgeleid tot zendeling. Nadat hij was afgestudeerd werd hij uitgezonden naar Bengalen in India (1890-1895). Vervolgens werd hij door de Berliner Missionsgesellschaft naar Afrika uitgezonden: Assuan, Egypte (1901-1905), Dar-es-Salaam en andere zendingsposten in Oost-Afrika (1905-1907). Tussentijds (1895-1901) was hij via de Verein für Innere Mission als 'Stadtmissionar' werkzaam in Kassel (Duitsland).

Huwelijk en kinderen

Op 18 oktober 1893 trad Johannes Kupfernagel in Kassel in het huwelijk met Martha Heinzelmänn, geboren op 2 februari 1869 te Nimptsch, Silezië.

Op enig moment verhuisde het gezin Heinzelmänn naar Strehlen, eveneens Silezië. Vader August Heinzelmänn werd koster van de lutherse kerkgemeenschap aldaar. Johannes en Martha leerden elkaar op jeugdige leeftijd in Strehlen kennen. Het echtpaar Kupfernagel-Heinzelmänn kreeg uiteindelijk negen kinderen. Echtgenote Martha verrichtte als voedvrouw eveneens zendingswerk.

Zending in Dar-es-Salaam

Vanwege zijn kennis van de Arabische taal en cultuur werd Johannes in 1905 uitgezonden naar Dar-es-Salaam, een kuststad in Tanzania, Oost-Afrika. Ziek en ontgoocheld keerde hij in 1907 samen met vrouw en kinderen terug naar Duitsland. Hij kon niet tegen het klimaat en werd door de plaatselijke overheid amper geaccepteerd. Kupfernagel werd door een (keurings)arts als 'erholungsbedürftig' beoordeeld. (behoefte aan rust)

Door de Berliner Missionsgesellschaft werd Johannes Kupfernagel niet meer geschikt geacht om zendingswerk te verrichten. Op 1 oktober 1909 zou hij als zending worden ontslagen. Tot die datum behield hij zijn traktement en huisvesting. Tussentijds werd hij ingezet als een soort van public-relations-medewerker. Naarstig werd er getracht meer passend werk voor hem te vinden. Volgens een Missionsinspektor was Kupfernagel niet alleen een sympathiek, kundig en ijverig persoon, maar ook iemand die zeer geschikt was om als predikant werkzaam te zijn in de diaconale sector.

West-Pruisen

In 1909 vond voormalig zending Johannes Kupfernagel ander werk in West-Pruisen. Van 1909-1910 was hij leidinggevende in een weeshuis te Kobitzau (Karthus). In de peri-

ode 1910-1918 was hij leidinggevende in een weeshuis te Neu-Zedlitz (Posen). Daarna was hij gedurende één jaar (1918-1919) predikant te Zachasberg (Kolmar). West-Pruisen behoorde tot 1919 tot het Keizerrijk Duitsland. Na de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) werd West-Pruisen, als gevolg van het Verdrag van Versailles (1919), aan de nieuw opgerichte Poolse republiek toegewezen.

Vaals en Heerlen

De Lutherse Gemeente te Vaals werd in 1669 gesticht door de lutherse lakenwever Johann von Clermond uit Burtscheid (D). In Vaals vonden lutheranen uit Aken en omgeving een veilige wijkplaats.

In augustus 1913 werd de 55-jarige ex-aalmoezener dr. M.K. Uhlig uit Eisenach (Duitsland) dominee van de Evangelisch-Lutherse Gemeente te Vaals. Hij vestigde zich aldaar aan de Koperstraat. In 1915 werd ds. Uhlig persoonlijk failliet verklaard. Vier jaar later vroeg hij als dienstdoend predikant bij de Nederlandsche Luthersche Kerk eervol ontslag aan. Hij verliet Vaals en keerde terug naar Duitsland. Wegens 'vertrek naar het buitenland' vond een openbare verkoop van zijn inboedel plaats.

In de herfst van 1919 werd Johannes Kupfernagel, toentertijd, volgend op zijn predikantschap in West-Pruisen, verblijvende in Gladbach (D), beroepen te Vaals. Eind april 1920 kreeg hij de koninklijke goedkeuring om als buitenlands predikant in Vaals werkzaam te mogen zijn. Medio mei 1920 werd hij als predikant geïnstalleerd. Hij werd voorganger van de reeds drie eeuwen bestaande Evangelisch-Lutherse Gemeente te Vaals. Omdat de kleine Vaalser gemeenschap hem niet voldoende werk bood, besloot hij zijn werkgebied en werkzaamheden uit te breiden. (Wellicht hebben ook financiële overwegingen een rol gespeeld om het werkterrein te vergroten. Immers, hoe meer gemeenteleden, hoe meer inkomsten.)

(Wordt vervolgd)

Zuid-Limburg

Collectes

23 juli: LWF Oekraïne

Voor de slachtoffers van de overstroming

13 augustus: Consuminderhuis Heerlen.

De doelgroep zijn mensen met een laag inkomen, met schulden, die langdurig moeten rondkomen van een uitkering. Zij moeten aantonen dat ze een laag inkomen hebben en worden vaak doorverwezen door een hulpverlener. Op een praktische manier worden mensen ondersteund met goederen, voedsel en cursussen en worden Consuminderkringen georganiseerd.

27 augustus: SLOA

Dit is een lutherse stichting die zich richt op het organiseren van vakanties voor senioren en gezinnen die naar de mening van plaatselijke diaconieën daarvoor in aanmerking komen.

3 september: LWF Oekraïne

De Oekraïense vluchtelingen zitten door heel Europa en naarmate de oorlog langer duurt zullen velen hun leven noodgedwongen moeten inrichten in andere Europese landen.

In buurland Polen zijn de meeste vluchtelingen. De Poolse Lutherse kerk zet zich vanaf het begin in om deze vluchtelingen te helpen, ondersteund door de Lutherse Wereldfederatie.

Ook in Oekraïne zelf helpt het LWF waar het kan.

10 september: SLAB.

Deze stichting houdt zich bezig met het verhuren van villa's. Twee van de villa's zijn aangepast voor minder valide mensen.

Collecteopbrengsten

23 apr	St. Luth. Kerkmuziek	€85,70
14 mei	Kerk in Actie Ethiopië	€41,00
28 mei	Kerk in Actie Egypte	€40,00
11 juni	Eigen diaconie	€67,20

Keety Mulder, Diaken

Contactadressen

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

Predikant

ds. Susanne Freytag
tel.: 06-4395 5283

St. Jorislaan 14
5611PM Eindhoven

e-mailadres:

 ds.freytag@lutherszuidnederland.nl

Kerkenraad

Secretaris: Tom Tempelaar
e-mail: secretariaat@lutherszuidnederland.nl
tel: 040-262 3104

Rekeningen

Graag de juiste tenaamstelling vermelden.

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

NL43 RABO 0373 7412 51
NL87 INGB 0001 1373 31
NL25 ABNA 0860 1918 42

Diaconie Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

NL57 RABO 0373 7110 26

Luthers Zuid-Nederland op Internet:

www.lutherszuidnederland.nl

Kerkblad "Lutherroos"

Adrescorrectie en/of klachten over toezending:
Tom Tempelaar, Amerlaan 2, 5626 BP Eindhoven
tel: 040-262 3104
e-mail: secretariaat@lutherszuidnederland.nl

Redactie kerkblad "Lutherroos"

De redactie is bereikbaar via e-mail:
redactie@lutherszuidnederland.nl

Website Luthers Zuid-Nederland

www.lutherszuidnederland.nl

KERKDIENSTEN

Eindhoven

Dommelhofstraat 1A
Eindhoven
Aanvang 9:30 uur.
(tenzij anders vermeld)

DoReLu-zomerdiensten
aanvang om 11:00 uur

16 juli - 6e z.na Trinitatis
DoReLu-zomerdienst
drs. H. Raap [RE]

23 juli - 7e z.na Trinitatis
DoReLu-zomerdienst
Marjolein Peters-Mathijssen
lekenprediker uit Oosterhout [DO]

30 juli - 8e z.na Trinitatis
DoReLu-zomerdienst
ds. Raang Boer Iwema [DO]

6 augustus - 9e z.na Trinitatis
DoReLu-zomerdienst
hr. W. Wagenaar [DO]

13 augustus - 10e z.na Trinitatis
DoReLu-zomerdienst
Metten ds. S. Tempelaar [LU]

20 augustus - 11e z.na Trinitatis
DoReLu-zomerdienst
ds. S. Freytag [LU]

Heusden

Putterstraat 32
Heusden
Aanvang 10:30 uur.
(tenzij anders vermeld)

20 augustus - 11e z.na Trinitatis
drs. E.E. Aarsen-Schiering

3 september - 13e z.na Trinitatis
ds. S. Freytag
Buitendag in Vaals

17 september - 15e z.na Trinitatis
Matthea Klaasse-Mesch Andel

27 augustus - 12e z.na Trinitatis
DoReLu-zomerdienst
ds. S. Freytag [LU]

3 september - 13e z.na Trinitatis
ds. S. Freytag [LU]
Buitendag in Vaals

10 september - 14e z.na Trinitatis
ds. S. Freytag [LU]
Viering Heilig Avondmaal

17 september - 15e z.na Trinitatis
ds. E. van der Panne [RE]
Viering Heilig Avondmaal
te gast bij Remonstranten

KERKDIENSTEN

Nijmegen

Prins Hendrikstraat 79
Nijmegen
Aanvang 10:00 uur.
(tenzij anders vermeld)

maandag 17 t/m donderdag 20 juli

Kerk Open
tijdens 4-daagse van Nijmegen
van 14:00 tot 18:00 uur.

6 augustus - 9e z.na Trinitatis
Zomer viering

20 augustus - 11e z.na Trinitatis
Zomer viering

3 september - 13e z.na Trinitatis
ds. S. Freytag
Buitendag in Vaals

9 en 10 september
Open Monumentendag
Kerk Open
Zaterdag van 11:00 – 16:00 uur
Zondag van 12:00 – 16:00 uur

17 september - 15e z.na Trinitatis
ds. Susanne Freytag
Viering Heilig Avondmaal

Zuid-Limburg

Meezenbroekerweg 70
Heerlen
Aanvang 10:30 uur
(tenzij anders vermeld)

23 juli - 7e z.na Trinitatis
ds. W.J.H. Boon
Viering Heilig Avondmaal

13 augustus - 10e z.na Trinitatis
ds. A. Hana

27 augustus - 12e z.na Trinitatis
ds. A. Hana

3 september - 13e z.na Trinitatis
ds. S. Freytag
Buitendag in Vaals

10 september - 14e z.na Trinitatis
ds. A. Hana

Bergen op Zoom

In de zomermaanden zijn er
geen eigen vieringen.
Wel zijn er pastorale contacten
per telefoon.

lutherszuidnederland.nl

